

Dr. Babasaheb Ambedkar Open University
Term End Examination September-2020

Course	: BLIS	Date	: 20/09/2020
Subject Code	: BLIS-04	Time	: 03:00pm to 05:00pm
Subject Name	: ગ્રંથાલય સૂચીકરણ સિદ્ધાંત	Duration	: 2 Hours
		Max. Marks	: 50

- પ્રશ્ન-1 સૂચીકરણ એટલે શું? ગ્રંથાલયમાં સૂચીકરણની જરૂરિયાતને સ્પષ્ટ કરો. (12)
અથવા
સૂચીકરણની પ્રક્રિયાને સમજાવીને 'સૂચીકરણ એ એક વ્યવહારિક કળા છે' આ વિધાનને સમજાવો.
- પ્રશ્ન-2 સૂચિના વિવિધ ભૌતિક સ્વરૂપોના ફાયદા અને મર્યાદાઓ જણાવો. (12)
અથવા
AACR-2 ના મુખ્ય સંલેખ (Main Entry) નું માળખું દર્શાવી તેના વિવિધ વિભાગોને યોગ્ય ઉદાહરણ સહિત સમજાવો.
- પ્રશ્ન-3 ટૂંકનોંધ લખો. (ગમે તે બે) (12)
1. પૂર્વપ્રકાશન સૂચીકરણ
2. ગ્રંથાલયશાસ્ત્રનું પાંચમું સૂત્ર અને સૂચીકરણ
3. ડૉ.એસ.આર.રંગનાથનની વર્ગીકૃત સૂચિના સંલેખો (Entries in a Classified Catalogue) ની ચર્ચા કરો.
4. અમુદ્રિત વાચનસામગ્રી એટલે શું? તેના પ્રકારો જણાવો.
- પ્રશ્ન-4 બહુવૈકલ્પિક પ્રશ્નો ના જવાબ આપો. (14)
1 કેટલોગ શબ્દની ઉત્પત્તિ ગ્રીક અભિવ્યક્તિના કયા શબ્દ ઉપરથી થયેલ છે?
A કેટા લોગોસ B કેટલોગસ C કેટલોગિંગ D કેટ
2 પુસ્તકને બદલે કાગળ ઉપર મુદ્રિત સામગ્રી ઉપરાંત માઈક્રોફોર્મ અને યંત્ર આધારિત વાચનસામગ્રી માટે કયા શબ્દનો ઉપયોગ કરવો જરૂરી છે?
A અમુદ્રિત વાચનસામગ્રી B પ્રલેખ C પુસ્તકો D સામયિકો
3 નીચેનામાંથી ગ્રંથાલય સૂચિનો પ્રથમ ઉદ્દેશ કયો છે?
A પુસ્તક આપવાનો
B પુસ્તક શોધવાનો
C સભ્યપદ મેળવીને ગ્રંથાલયમાં પ્રવેશ લેવાનો
D ગ્રંથાલયમાં વાચનસામગ્રી ઉપલબ્ધ છે કે નહીં તેની માહિતી આપવાનો
4 ફલક યાદી (સૂચિ) એ ગ્રંથાલયની _____ યાદી છે?
A વિગતવાર B અધૂરી C મુદ્રિત D વિષયવાર
5 વાડમયચસૂચિ પ્રલેખોની એક _____ યાદી છે?
A અધૂરી B મુદ્રિત C વ્યસ્થિત D સંપૂર્ણ
6 Classified Catalogue Code ના કર્તા કોણ હતા?
A ડૉ.એસ.આર.રંગનાથન B એમ.ગોપીનાથન C ચાલ્સ એમિ કટર D જેવેટ
7 લાઈબ્રેરી ઓફ કોંગ્રેસ દ્વારા AACR-2 નો શુભ આરંભ કયા વર્ષથી કરવામાં આવ્યો?
A 1979 B 1980 C 1981 D 1982

- 8 ગ્રંથાલય સૂચિપત્રક (Card) નું ચોકકસ માનક સ્વરૂપ કયું છે?
A 12.5 સે.મી.X 7.5 સે.મી. B 12.0 સે.મી.X 7.5 સે.મી.
C 12.5 સે.મી.X 7.0 સે.મી. D 13.5 સે.મી. X 8.5 સે.મી.
- 9 AACR-2 ના મુખ્ય સંલેખ એટલે કે Main Entry માં આપવામાં આવેલી બધી માહિતીને વધારાનાં સંલેખ એટલે કે Added Entry માં નોંધવામાં આવે છે?
A હા B ના
- 10 'પરિગ્રહણ સંખ્યા' એટલે કે Accession number અનુચ્છેદને Classified Catalogue code અનુસાર Card માં કઈ જગ્યાએ લખવામાં આવે છે?
A પ્રથમ ઉભી રેખા ઉપર B સૌથી છેલ્લી રેખા ઉપર
C પ્રથમ આડી રેખા ઉપર D ઉપર દર્શાવેલમાંથી કોઈપણ નહીં
- 11 ગ્રંથાલયના વિશિષ્ટ સંગ્રહમાં સંબંધિત પ્રલેખને દર્શાવતા ક્રમાંકને શું કહેવામાં આવે છે?
A સંગ્રહનો ક્રમાંક (Collection Number) B વર્ગીકરણ નંબર (Classification Number)
C કટર નંબર (Cutter Number) D નિર્દેશક ક્રમાંક (Index Number)
- 12 'એવા પ્રલેખ કે જેમાં બીજા પ્રલેખનો ભાગ સમાવિષ્ટ હોય' તેને શું કહે છે?
A સાર-ટિપ્પણ (Extract Note) B સામાન્ય સામગ્રીનું પદ (General Material Word)
C સાર (Extract) D ચાવી રૂપ શીર્ષક (Key Title)
- 13 'પ્રકાશન પૂર્વેનું સૂચિકરણ' (Pre-Natal Cataloguing) કરવાની વિચારધારાને કોણે રજૂ કરી હતી?
A ડૉ.એસ.આર.રંગનાથન B એમ.ગોપીનાથન C ચાલ્સ એમિ કટર D મેલ્વિલ ડ્યુઈ
- 14 યૂની માર્ક (UNIMARC) નું અંતિમ ફોર્મેટ કયા વર્ષમાં પ્રકાશિત થયું હતું?
A 1974 B 1975 C 1976 D 1977
-